

SENTÈNCIA de 27 de març de 2003

Pagament del deute per un tercer: admissibilitat, supòsits i efectes.- Valoració de la prova

Reunida la Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, sota la presidència del M I. Sr. Jean Louis VUILLEMIN, i els magistrats M.I. Sr. Antoni BRUGUERA MANTÉ i M.I. Sr. Joan Manel ABRIL CAMPOY, ha adoptat la resolució següent:

ANTECEDENTS DE FET

I.- La representació processal del Sr. Joan A.V. va interposar demanda de judici civil, a tramitar pel procediment abreuja, contra GESTORA IMMOBILIÀRIA, S.A., en virtut de la qual reclamava a la demanda les quantitats pagades per compte de la mateixa i pel concepte de drets de construcció al Comú d'Encamp, i, per tant, sol·licitava la condemna de la defenent a l'abonament de 452.295 ptes., més els interessos des de la contesta de la demanda i amb imposició de les costes processals d'instància.

La representació processal de GESTORA IMMOBILIÀRIA, S.A. (GISA) va oposar-se a la demanda i va demanar que s'acollís l'excepció de manca de legitimació passiva o, de forma alternativa, s'entrés a resoldre sobre el fons i es desestimés la demanda amb expressa imposició a la part agent de les costes processals.

II.- L'Honorable Batlle, constituïda en Tribunal unipersonal, secció civil, va dictar sentència, en data 4-9-2002, essent la seva part dispositiva la que segueix: "DECIDEIX Que ha d'estimar i estima la demanda presentada per la representació processal del Sr. Gerard Christian G. contra Gestoria Immobiliària, SA (GISA), condemnant aquesta al pagament de DOS MIL SET-CENTS DIVUIT EUROS AMB TRENTA-CINC CÈNTIMS (2.718,35 €), quantitat incrementada amb l'interès legal a comptar de la data de contesta a la demanda, així com al pagament de les costes processals generades.

III.- La part demandada va formular recurs d'apel·lació contra la sentència d'instància i va presentar el seu escrit de conclusions, de data 9-12-2002, en mèrits del qual demanava la revocació de la sentència dictada per l'Honorable Batlle de 4-9-2002, donant lloc a l'excepció de

manca de legitimació passiva i amb imposició a la part agent de les costes d'ambdues instàncies.

Per el contrari, la part apel·lada, en el seu escrit de contesta a les conclusions de data 13-1-2003, va demanar que es dictés sentència que desestimés el recurs d'apel·lació amb imposició de les costes processals a la part recurrent.

Ha actuat com a magistrat ponent el M.I. Sr. Joan Manel ABRIL CAMPOY.

FONAMENTS DE DRET

I.- El recurs d'apel·lació de la part demandada contra la sentència de 4-9-2002, dictada per l'Honorable Batlle, constituït en Tribunal unipersonal, es fonamenta en les al·legacions següents. En primer terme, considera que el greuge principal que li genera la sentència d'instància és el relatiu a la desestimació de l'excepció de manca de legitimació passiva. Així, entén que la legitimació de GISA només existiria si el pagament fet per la part agent hagués derivat de l'existència d'un mandat o gestió d'un negoci o amb coneixement i autorització de GISA. S'afegeix en aquest motiu que el pagament es va deure a la coacció o pressió del funcionari de l'Honorable Comú d'Encamp i que es va fer contra la voluntat de GISA. En segon terme, sustenta que si bé la sentència addueix que el pagament fet per un tercer amb ignorància del deutor confereix al solvens l'actio negotiorum gestorum, en el present cas no és així perquè GISA no és deutora de l'Honorable Comú per les raons que ha al·legat i provat a la instància. En tercer terme, impugna el considerant III de la resolució d'instància perquè considera que en el fet setè de la demanda ja es va informar per GISA de la improcedència del pagament exigint i, encara que no consta una oposició per escrit, de la prova de confessió en judici s'extreu que el pagament va ésser degut a les coaccions del funcionari del Comú i que GISA i HABITAT, S.A. havien informat a l'apel·lat de la improcedència de la taxa indegudament exigida.

II.- El nus central del present litigi rau en determinar, de conformitat amb les al·legacions degudament introduïdes en el procés per les parts i de conformitat amb la prova practicada, si el pagament efectuat per la part agent a l'Honorable Comú d'Encamp, en concepte de taxes de construcció, i per compte de la defenent GISA es pot considerar com un pagament fet per tercer amb la ignorància del deutor o bé realitzat amb la seva oposició expressa.

En efecte, el compliment o solució de la relació obligatòria pot ésser portar a terme per la persona obligada per la mateixa (el deutor) o per un tercer o

persona aliena a la relació obligatòria, com s'ha admès pel Digest 46,3,23, amb l'excepció de les anomenades obligacions personalíssimes o intuitu personae, on és essencial per la satisfacció de l'interès creditici que el compliment es porti a terme per la persona designada (cfr. Digest 46,3,31). En aquells casos on l'obligació no es configura com a personalíssima, el pagament o compliment de l'obligació per un tercer produeix la satisfacció de l'interès creditici i l'alliberament del deutor (Digest 46,3,72,2). D'acord amb aquestes consideracions s'ha de diferenciar entre tres possibles supòsits de pagament del deute per un tercer. El primer és aquell on el tercer procedeix al compliment de la prestació amb el consentiment del deutor, ja sigui aquest exprés o tàcit, per la qual cosa se li permet exercitar una acció contrària de mandat contra el deutor (Digest 17,1,6,2). El segon supòsit és aquell en el qual el tercer procedeix al pagament de l'obligació, però sense que el deutor tingui coneixement d'aquest fet, de tal forma que el tercer pot reclamar allò que va pagar mitjançant l'actio negotiorum gestorum (Codi 2,19,3). I, finalment és possible una tercera hipòtesi: es tracta d'aquell cas en el qual el tercer procedeix al pagament contra la voluntat expressa del deutor. Quan això succeeix, el Codi 2,19,24 li nega tota possibilitat de reclamació contra el deutor al tercer.

III.- En el present supòsit, com acabem d'exposar, el primer motiu d'apel·lació que esgrimeix la part recurrent ha de ser refusat, tota vegada que manté que la procedència de la reclamació contra la part defenent i, per tant, la seva legitimació passiva, només s'escau en aquells supòsits en els quals existeix una relació de mandat o instruccions o autorització per part de la defenent en relació a qui efectua el pagament. Però com s'ha vist, el dret aplicable en el Principat d'Andorra preveu que el pagament realitzat per un tercer aliè a la relació obligatòria permet la repetició contra el deutor no solament en els casos on existeixi un consentiment exprés o tàcit per part del deutor, on es podrien incloure les hipòtesis que addueix la part apel·lant, com l'existència de mandat o instruccions, sinó també aquelles altres situacions on el tercer procedeix al pagament sense que aquest fet sigui conegut pel deutor i que possibilita, amb fonament a l'actio negotiorum gestorum, la reclamació al deutor del pagament efectuat i que ha extingit la relació obligatòria abans existent.

I tampoc pot acollir-se el motiu introduït per la recurrent, segons el qual encara que es pogués convenir amb la sentència d'instància de la possibilitat d'exercici de l'actio negotiorum gestorum derivada del pagament d'un tercer amb la ignorància del deutor, en el present cas aquesta no seria viable ja que la relació obligatòria del deutor no existia per les raons efectuades a la instància.

Al respecte s'ha de manifestar que els motius d'oposició justifiquen una oposició al pagament de tercer, amb fonament precisament en el fet de poder presentar arguments o excepcions envers el creditor. Però en el present supòsit els motius de manca d'exigència de la taxa s'haurien d'acreditar en el litigi que es pugui plantejar amb el Comú d'Encamp i allí establir la validesa i exigència de l'esmentada taxa, sense que aquesta qüestió prejudicial administrativa pugui ésser resolta per aquesta Sala només amb el material probatori que obra a les actuacions i sense la intervenció de l'honorable Comú d'Encamp. Aleshores i per aquestes consideracions s'ha de refusar aquest motiu del recurs.

IV.- Resta per últim per analitzar els al·legats de l'apel·lant segons els quals el pagament del tercer es va efectuar contra la voluntat del deutor, que en el fet setè de la contesta es va manifestar que es va informar de la improcedència del pagament i que així mateix ho posa de manifest la prova de confessió en judici de l'agent. Quant a aquestes al·legacions s'ha de posar de manifest que en el fet setè de la contesta a la demanda el que estableix la part defenent és que "El demandant en reclamar privadament a GISA, el pagament de la suma abonada a l'Hble. Comú pel pretès concepte "taxa" fou degudament informat de la improcedència del pagament i per les raons exposades al llarg del present escrit". I aquesta asseveració s'ha de connectar amb aquella que es realitza al fet segon i que literalment diu: "GISA no va intervenir en aquell pagament, ni va ser consultada, ni donà cap autorització perquè el Sr. G. pagués en el seu nom". Com es pot veure, del fet setè no s'extreu que la part defenent s'oposés al pagament realitzat pel tercer, sinó que l'oposició es va palesar després de la reclamació de l'agent contra GISA per a recuperar l'abonament fet a l'Honorable Comú, a la vegada que de la contesta el que es conclou és que el pagament es va efectuar sense el coneixement i sense autorització de GISA, però no amb la seva oposició expressa. I, des d'aquest punt de vista, s'ha de sostenir que el que no és viable processalment és alterar i modificar els fets fixats per la demandada en la contesta a la demanda en escrits posteriors. Així, front a la contesta a la demanda on s'afirma que no es va consentir i que s'ignorava el pagament, en l'escrit de conclusions s'assenyala que (foli 87) GISA I HABITAT, S.A. l'havien informat que no s'havia de fer el pagament de la taxa exigida, amb els arguments i proves exposats a la demanda i en l'escrit de conclusions, en el qual es fonamenta l'apel·lació, s'indica que no és cert que no s'hagi adduït l'oposició a aquell pagament i que l'actor va pagar, malgrat l'existència dels advertiments.

De tot el que s'ha exposat, no es pot entendre acreditada l'oposició expressa al pagament per part del

tercer, ja que a la contesta es diu que es van oposar a abonar-li la quantitat pagada per l'agent al Comú i que s'ignorava el pagament, mentre que en aquesta apel·lació s'impugna la sentència perquè no té per acreditada l'oposició. I la solució de la sentència d'instància s'ha de mantenir ja que si consta la negativa de GISA a efectuar per si mateixa el pagament, però del material probatori no es pot extreure l'existència d'una oposició expressa al pagament per part de l'agent del deute amb l'Honorable Comú. I tampoc resulta així de la prova de confessió en judici, perquè en aquesta s'afirmava que tant GISA com HABITAT havien informat de que no havia lloc al pagament de la taxa indegudament exigida pel Comú; extrem que es pot entendre en la línia del que s'afirmava en el fet setè de la demanda; és a dir, la negativa de GISA a efectuar ells el pagament i a abonar-li el que havia pagat per compte de GISA. En definitiva, l'èxit del recurs d'apel·lació exigiria una prova acreditativa de l'existència d'una oposició expressa al pagament del tercer i això no es deriva de la prova practicada, ja que el resultat d'aquesta s'adequa amb el que es sustentava a la contesta de no voluntat de pagar pel deutor, de manca d'autorització al pagament pel tercer, però d'ignorància en relació amb el pagament efectuat.

V.- El rebuig del recurs d'apel·lació es tradueix en la imposició a la part recurrent de les costes processals d'aquesta instància (arg. Codi 7,51,5).

Vistos la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas,

La Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

DECIDEIX

Desestimem el recurs d'apel·lació interposat per la representació processal de GESTORA IMMOBILIÀRIA, S.A. contra la sentència, de data 4-9-2002, dictada per l'Honorable Batlle, constituïda en Tribunal unipersonal, i confirmem en la seva integritat la decisió de la mateixa.

Imposem a la part recurrent les costes d'aquesta instància.

Així per aquesta nostra resolució, de la qual en serà tramés testimoni a l'Hble. President de la Batllia, per al seu coneixement i als efectes escaients, definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.-